Smanjenje šteta: A da je tvoje dijete?

Provoditelj: Zajednica Pape Ivana XXIII
Godina provedbe: 2024

Kratki opis programa

Program je usmjeren na smanjenje štete, odnosno pokrivanje zdravstvenih i socijalnih problema konzumenata alkohola i neopijatskih sredstava te osoba s iskustvom ponašajnih ovisnosti ulaganjem u stručnost djelatnika, kreiranjem online intervencija, umrežavanjem i aktivnostima u noćnom okruženju.

Aktivnosti koje se provode:

Savjetovanje i psihosocijalna potpora za maloljetne eksperimentatore, mlađe punoljetnike, osobe s dualnom dijagnozom, konzumente neopijatskih ovisnosti oba spola, osobe ovisne o kockanju, alkoholu i/ili psihoaktivnim tvarima te njihove obitelji i partnere; edukacije stručnjaka; povezivanje korisnika sa Zavodima za socijalni rad, područnim Zavodima za zapošljavanje i Službama za zaštitu mentalnog zdravlja i prevenciju ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo te Zavodom za dualne dijagnoze; punktovi sa štandovima ispred noćnih i rekreativnih okruženja uz dijeljenje edukativnih materijala i vode; prikupljanje anonimnih anketnih upitnika o prevalenciji konzumacije alkohola, psihoaktivnih tvari i kockanja; aktivnost informiranja i savjetovanja za voditelje i djelatnike noćnih klubova; aktivnost online intervencije; pružanje usluga taxi vožnje nakon noćnih izlazaka; aktivnosti tjelovježbe za osobe s dualnom dijagnozom; stručni skup; telepsihijatrijska skrb za korisnike; promocija.

Sažetak programa

Opći cilj ovog programa bio je unaprjeđenje provedbe učinkovitih programa smanjenja štete, pomoć i podrška maloljetnim eksperimentatorima, osobama s dualnim poremećajem i neopijatskim ovisnicima u pokrivanju zdravstvenih i socijalnih problema nastalih zbog problema ovisnosti. Navedeni cilj programa ostvaren je ispunjavanjem specifičnih ciljeva, a to su:
1.Unaprjeđenje znanja i vještina stručnjaka neophodnih za rad s korisnicima (NPS, ponašajne ovisnosti i dr.). – odnosi se na aktivnost stručnog skupa koji je najznačajniji pozitivan utjecaj na sudionike polučio na informiranost o problematici i novim trendovima u području ovisnosti.
2.Unaprjeđenje i proširenje zdravstvenih i socijalnih usluga u području smanjenja štete i očuvanja mentalnog zdravlja – odnosi se na aktivnosti savjetovanja i psihosocijalne podrške, povezivanja korisnika sa Zavodima za socijalni rad, područnim Zavodima za zapošljavanje i Službama za zaštitu mentalnog zdravlja i prevenciju ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo te Zavodom za dualne poremećaje; online intervencija, aktivnostima tjelovježbe i telepsihijatrijske skrbi za korisnike; informiranja i savjetovanja voditelja i/ili djelatnika noćnih klubova/barova, dijeljenja bonova za besplatne taxi vožnje i punktova sa štandovima ispred noćnih klubova. Direktnim kontaktima s različitim dionicima korisnici su povezani s djelatnicima iz različitih sustava povećana im je dostupnost usluga te su im pružene informacije i podrška u rješavanju poteškoća; osiguran je brži protok informacija te je postignuta uravnoteženost i veća dostupnost usluga i za korisnike koji se nalaze na teže dostupnim područjima; prilikom kriznih intervencija osobama s dualnim poremećajima omogućena podrška putem online intervencije od strane zdravstvenih djelatnika što je dovelo do ublažavanja rizičnih zdravstvenih stanja koji su nastali kao posljedica konzumacije alkohola i/ili psihoaktivnih sredstava; aktivnostima tjelovježbe s radnim terapeutom kod osoba s dualnim poremećajima na Zavodu za dualne poremećaje Klinike za psihijatriju Vrapče postignut pozitivan utjecaj na raspoloženje korisnika, povezanost i tjelesne karakteristike; osiguravanjem telepsihijatrijske skrbi kod korisnika terapijske zajednice postignuto je ublažavanje zdravstvenih posljedica i očuvanje mentalnog zdravlja; podijeljeno je 320 bonova za besplatne taxi vožnje u svrhu prevencije prometnih nesreća uslijed konzumiranja alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci; podignuta je svijest i informiranost o rizicima i posljedicama konzumacije alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci; informirani su vlasnici i/ili djelatnici noćnih klubova/barova o kaznenim posljedicama uslijed prodaje alkohola maloljetnicima kao i odgovornosti

ugostitelja u razvijanju zaštitnih okruženja za mlade, ali i odrasle.
3.Unaprjeđenje multidisciplinarnog pristupa, umrežavanja i senzibilizacije lokalne zajednice (s naglaskom na maloljetne eksperimentatore i ovisnike s dualnom dijagnozom) – odnosi se na stručni skup, osnaživanje partnerstva udruge i ostalih dionika u razvoju i provedbi projekata i programa, promociju programskih aktivnosti te punktove sa štandovima. Stručnim skupom postignut je pozitivan utjecaj u području umrežavanja i ispunjavanja potrebe stručnjaka za stručnom podrškom; oglašavanjem u medijima, točnije novinama i internetskim portalima šira javnost je senzibilizirana na problematiku ovisnosti i važnost djelovanja u ovom području; osnaživanjem partnerstva i povezivanjem korisnika sa drugim institucijama unaprijedili smo multidisciplinarni pristup i pružili sveobuhvatnu i kvalitetniju uslugu osobama s problemom ovisnosti.

1. Županije provedbe
Dubrovačko-neretvanska, Splitsko-dalmatinska, Grad Zagreb

2. Ciljevi programa
Opći: Opći cilj ovog programa je unaprjeđenje provedbe učinkovitih programa smanjenja štete, pomoć i podrška maloljetnim eksperimentatorima, osobama s dualnim poremećajem i neopijatskim ovisnicima u pokrivanju zdravstvenih i socijalnih problema nastalih zbog problema ovisnosti.
Specifični: P1: Unaprjeđenje znanja i vještina stručnjaka neophodnih za rad s korisnicima (NPS, ponašajne ovisnosti i dr.).
P2: Unaprjeđenje i proširenje zdravstvenih i socijalnih usluga u području smanjenja štete i očuvanja mentalnog zdravlja.
P3: Unaprjeđenje multidisciplinarnog pristupa, umrežavanja i senzibilizacije lokalne zajednice (s naglaskom na maloljetne eksperimentatore i ovisnike s dualnom dijagnozom).

3. Ciljana skupina

4. Koje od navedenih aktivnosti smanjenja šteta provodi udruga
Distrubuiranje materijala, Savjetovanje, Drugo

5. Broj podijeljenog materijala
Broj kondoma:
Broj igala:
Broj štrcaljki:
Broj primjeraka edukativnog materijala: 300 letaka i 100 brošura,Broj boca vode: 800 Broj taxi bonova: 320

6. Broj prikupljenog materijala
Broj igala:
Broj štrcaljki:

7. Lokacije na kojima se vrši zamjena materijala
Mjesta na koja izlaze vanjski radnici

8. Gradovi/mjesta na kojim se vrši zamjena materijala te broj lokacija u pojedinom gradu/mjestu
Mjesta na koje izlaze vanjski radnici: Edukativni i promotivni materijal, boce vode i taxi bonove dijelili smo ispred noćnih i rekreativnih okruženja te tijekom većih događanja u sljedećim gradovima: Makarska, Vrgorac, Ploče, Metković i Opuzen.
Drop-in centar:

9. Način prikupljanja podataka o korisnicima programa smanjenja šteta
Anketni i evaluacijski upitnici, intervju.

10. Broj osoba u programu smanjenja šteta
Korisnici: 1240
Stari korisnici: 66
Novopridošli korisnici: 1174

11. Broj osoba po spolu u programu smanjenja šteta
Korisnici muškog spola: 672
Korisnici ženskog spola: 568
Novopridošli korisnici muškog spola: 626
Novopridošli korisnici ženskog spola: 548

12. Broj ovisnika o drogama u programu smanjenja šteta koje su zaražene zaraznim bolestima
S hepatitisom B:
S hepatitisom C: 4
S HIV-om:

13. Evaluacija programa
Evaluacija procesa: Da
Metoda evaluacije procesa: Broj isporučenih usluga i broj korisnika obuhvaćenih programom, broj prikupljenih upitnika o prevalenciji konzumacije, broj podijeljenih materijala, zadovoljstvo korisnika sudjelovanjem u provedenim aktivnostima, raspoloženje i motivacija korisnika, znanja i vještine stručnjaka u području rada na smanjenju štete, razina uključenosti svih predstavnika programskih aktivnosti i lokalne zajednice, razina dostupnosti usluga korisnicima.
Evaluacija učinka: Da
Metoda evaluacije učinka: Broj isporučenih usluga i broj korisnika obuhvaćenih programom, broj prikupljenih upitnika o prevalenciji konzumacije, broj podijeljenih materijala, zadovoljstvo korisnika sudjelovanjem u provedenim aktivnostima, raspoloženje i motivacija korisnika, znanja i vještine stručnjaka u području rada na smanjenju štete, razina uključenosti svih predstavnika programskih aktivnosti i lokalne zajednice, razina dostupnosti usluga korisnicima.
Najvažniji rezultati evaluacije: Procesnom evaluacijom, utvrđeno je kako su provedene slijedeće aktivnosti:
- 179 korisnika (od toga 18 maloljetnika) te 54 člana obitelji obuhvaćena su aktivnostima savjetovanja i psihosocijalne potpore;
- 115 korisnika je pristupilo psihosocijalnom tretmanu u terapijskoj zajednici;
- 94 korisnika upućena su u zdravstveni sustav ili druge organizacije;
- 80 korisnika pružena je pomoć pri ostvarivanju zakonskih prava;
- 10 stručnih djelatnika Zajednice završilo je edukaciju „Kako uspješnije djelovati na pijenje mladih?“;
- 13 stručnih djelatnika Zajednice završilo je edukaciju „Kockanje, ovisnost o kockanju, psihosocijalne i psihoedukativne intervencije – 2. dio“;
- 80 korisnika uključeno je u aktivnosti povezivanja s institucijama, sustavima i udrugama;
- 21 osoba koristila je usluge online intervencija;
- 19 korisnika obuhvaćeno je aktivnostima tjelovježbe;
- 130 korisnika koristilo je usluge telepsihijatrijske skrbi;
- 92 voditelja i/ili djelatnika klubova/barova su uključeni u aktivnost informiranja i savjetovanja;
- Odrađeni su punktovi sa štandovima (u Makarskoj, Vrgorcu, Metkoviću, Pločama, Opuzenu);
- Podijeljeno je 320 bonova za taxi vožnje;
- Podijeljeno je 800 boca vode;
- Prikupljen je ukupno 801 upitnik o prevalenciji konzumacije alkohola, cigareta, psihoaktivnih tvari i kockanja;
- Obavljeno je sudjelovanje u dvije radijske emisije;
- Nabavljeno je, tiskano i podijeljeno 200 promotivnih majica s tiskom;

- Tiskano je i podijeljeno 300 promotivnih letaka;
- Izrađeno je, tiskano i podijeljeno 100 brošura;
- Nabavljeno je, tiskano i podijeljeno 200 kemijskih olovki;
- Nabavljeno, tiskano i podijeljeno 270 USB-ova;
- Izrađeno je tiskano 200 podsjetnica;
- Objavljen je članak u 24 sata i na internetskom portalu 24 sata;
- 42 osobe sudjelovale su na okruglom stolu;

Vrednovanje rezultata, odnosno željenih ishoda programa za korisnike, kao i njegov utjecaj na ispunjavanje ciljeva poziva mjeren je vanjskom evaluacijom.
Nalazi u sklopu kriterija relevantnosti jasno ukazuju da je program uvelike zadovoljio evaluacijski kriterij relevantnosti. Aktivnosti programa imaju potencijal adresirati specifične potrebe maloljetničkih eksperimentatora, osoba s problemima ovisnosti i dualnim poremećajem. Također, suradnja između civilnog i javnog sektora, a u kontekstu provedbe unutar lokalnih zajednica ima veliku vjerojatnost sinergijskog učinka na ciljanu skupinu na mjestima gdje je prepoznata potreba za uvođenjem izvaninstitucionalne podrške pružene kroz aktivnosti ovog programa. Posebno je vidljiva inovativnost aktivnosti koja se temelji na izravnom opažanju potreba i ponašajnih obrazaca pripadnika ciljanih skupina, te direktni ulazak u zajednicu aktivnostima smanjenja štete.
Nalazi u smislu efektivnosti i utjecaja aktivnosti predviđenih u provedbi unutar programa nas dovode do zaključaka kako su/je:
•Kod aktivnosti koje se tiče provedbe edukacije edukatora nije dosegnuti predviđeni kvantitativni pokazatelji, dok su u slučaju provedbe edukacije stručnih suradnika, savjetodavnog rada, online intervencije organizacije stručnog skupa i aktivnosti tjelovježbe, dostignuti ili značajno premašeni planirani kvantitativni pokazatelji.
•Aktivnosti savjetodavnog rada pokazuju se visoko korisnima za sudionike s posebnim naglaskom na uključivanje članova njihovih obitelji, što predstavlja pravu dodatnu vrijednost ovog programa.
•Edukacije predviđene za unapređenje znanja i vještina stručnjaka u području rada na aktivnostima smanjenje štete i rada s osobama koje su ovisne o kockanju pokazuju najviše razine efektivnosti i značajno pozitivnog utjecaja na sudionika uz postignuti uspjeh u transferu predviđenih ishoda edukacija.
•Aktivnosti tjelovježbe su kod korisnika polučile umjereno visokim procjenama pozitivnog utjecaja na njihovo raspoloženje, povezanost s grupom i tjelesne karakteristike što je značajno unapređenje u odnosu na prvu godinu provedbe.
•Organizirani okrugli stol visoko je ocijenjen u svim organizacijskim aspektima uz snažan pozitivan utjecaj na sudionike, a posebno u području informiranja i ispunjavanja njihove potrebe za stručnom podrškom.
Nalazi nadalje ukazuju kako je provedba zadovoljila kriterij efikasnosti. Kao pozitivni nalazi u svakom slučaju se izdvajaju zadovoljstvo sudionika aktivnosti njihovom organizacijom, visoka razina uključenosti predstavnika svih programskih partnera u sve aktivnosti te kapacitiranost projektnog tima za implementaciju programskih aktivnosti u svim njihovim fazama.
Zaključno može se reći da je primjereno osigurana održivost programskih rezultata i praksi na više razina. Na razini rezultata kroz osnažene pripadnike ciljane skupine, na razini organizacije kroz nastavak suradnje s partnerima, kontinuiranim nastojanjem za osiguravanjem sredstava za nastavak provedbi aktivnosti te zbog činjenice trogodišnjeg karaktera programa u provedbi.

14. Evaluatori
Unutarnji i vanjski

15. Dodatne napomene

16. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)
109.947,69 eura

17. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK): 49.558,57
Gradsko financiranje (HRK): 6.300,00
Županijsko financiranje (HRK): 1.000,00
Nacionalno financiranje (HRK): 53.089,12
Drugi izvori (HRK):